

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

KLASA 23 (3)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 1. AVGUSTA 1925.

PATENTNI SPIS BR. 3010.

Aktiengesellschaft der Vereinigten Asphalt- und Baumaterialienwerke,
Beč (Otto Grafe's Nachfolger N. Schefftel) i Franz Schmid, direktor
fabrike, Beč.

Premazi ili prevlake, koje se na vazduhu suše, postupak na njihovu izradu i uredjenje za
prevlačenje krovne hartije žitkom masom.

Prijava od 18. februara 1924.

Važi od 1. jula 1924.

Poznata je korist prirodnih asfalta ili tome sl. kao sastojaka za premazna ili prevlačeća srestva za predmete svake vrste radi velike otpornosti protiv atmosferskih uticaja. Između ostalog prevlače se takvim masama i tako-zvane specijalne krovne hartije posle izvršenog impregnisanja. Već su do sada izradjivane i emulsije od asfalta ili tome sl. dodavanjem oko 10 težinskih delova masnih kiselina ili alkalija, koje su istina bile pogodne za premazivanje, ali ne kao obloga za krovne hartije.

Predmet ovog pronalaska jeste jedna masa, koja sadrži asfalte, masne smole, ostatke petrola ili tome sl. i koja je podesna ne samo za premazivanje, već i za prevlaku krovnih hartija i uz to ima to preim秉stvo, što se suši na vazduhu. Masa se sastoјi iz dobro izmešane vodene smeše od asfalta, masnih smola, petrolskih ostataka ili tome sl. sa silno sammelenim mineralnim materijama za ispunu, kao na pr. infuzorna zemlja, ilovača ili tome sl., u danom slučaju sa dodatkom ulja, pri čemu materije za ispunu mogu zauzimati od prilične 70 težinskih delova, tako da je sadržina asfalta znatno manja, nego kod dosada poznatih emulsija.

Takva masa može se spraviti na ovaj način: Prvo se materije za ispunu izmešaju sa vodom u jednu homogenu kašu i ova se kaša zagreva. Zatim se u ovu kašu lagano sipaju asfalti ili tome sl. u tečnom i vrelom stanju i kuvana masa meša sve dotle, dok se ne postigne potpuno ravnomerna podela asfaltnih

kaplica. Pri tome postaje žitka kaša, koja se po potrebi razblažuje sa više ili manje vode. Kao materije za ispunu ili pored pomenutih materija za ispunu mogu se dodati i materije, koje boje masu.

Jasno bojenje mase olakšava se, ako joj se dodaju smole ili masti proizvoljne vrste ili smole i masti i to u količini, koja se može prilagoditi stepenu željenog jasnog bojenja. Tako se može na pr. masa načiniti od 15 težinskih delova asfalta, 10 t. d. smole, 10 t. d. masti iz vune i 65 t. d. materija ispune i boje. Način i red primesa smola i masti ne igra nikakvu ulogu.

Moguće je takođe spraviti masu tako, da se prvo materije ispune impregniraju sa asfaltom, koji je tečan, topao ili tome sl. a zatim u toploti ispirati vodom. Pri tome se mogu materije ispune ili odmah impregnisati sa celom količinom asfalta, koja će se upotrebiti, ili ipak mogu se materije ispune prvo nepotpuno impregnirati, dakle sa malom količinom asfalta, posle čega se masi posle pranja vodom mogu dodati druge količine asfalta. I kod ovog postupka mogu se dodavati masti ili smole ili obe u svakoj fazi radnog procesa.

Koristi mase pokazuju se naročito prilikom njene primene za prevlake krovne hartije. Kod dosadanje postupka za obostrano oblaganje krovne hartije javile bi se teškoće pri upotrebi vodnjikavih emulzija, jer bi se takva kako na donjoj, tako i na gornjoj strani premazane krovne hartije morala neposredno izložiti po fabrikaciji, procesu sušenja, kome

bi bio cilj da ispari vodu, koja se nalazi u kaši od asfalta i čije bi trajanje iznosilo u vremenu više nego sam proces izrade. Pri upotrebi mase po ovom pronalasku može se ovako postupiti: katranom ili asfaltom impregnirana hartija, pošto se ostavi da se staloži, što je korisno i dobro za veću čvrstoću, provodi se kroz jedno korito ispunjeno masom za oblaganje, propusti kroz valjke i dotele se dižu u vis da pojedine trake od 10 m. dužine slobodno vise, koje se dobijaju uzastopnim presecanjem pojedinih obradjenih traka. Sušenje se pri takvom okačivanju završava posle 5–6 časova i suhe trake mogu se za tim skinuti i odmah namotati.

Slabija hartija bila bi na svaki način izložena kidanju takvim izvlačenjima u vis i vešanjem, usled sopstvene težine traka. Za takvu hartiju preporučuje se sledeći proces: prilikom oblaganja hartija se odmotava sa jednog vertikalnog vitla sa ivicama na gore, i kroz jedan sanduk, koji sadrži masu, provlači kroz proreze, koji klize na ulaznoj i izlaznoj strani sanduka, pri čem se na izlaznoj strani rasporedjenim četkama i skidalicama povučena masa delom skida i ravnomerne preliva. Traka, koja izlazi na čijem je kraju postavljena sprava za držanje, mora biti podupirana na razdaljinama od 1 m. da bi se spričilo štetno izvijanje ili bočno previjanje, što se vrši na taj način, što se prema veličini izašle trake na izvesnim razdaljinama postavljaju komore, koje se vode u pravcu kretanja papirne trake, tako, da se ova na više mesta svoje dužine podupire okačivanjem ne remeteći pri tom njeno kretanje. Ako su na taj način izašli 10 m. trake iz sanduka za oblaganje, onda se traka preseca neposredno iz sanduka i zajedno sa komorama za oslanjanje, o kojima visi, paralelno samo sebi pomera u stranu, da bi se načinilo mesta za drugu iduću traku od 10 m. I ova se traka tretira na isti način kao i prethodna, preseca čim dostigne dužinu 10 m. i pomera u stranu sa svojim osloncima. Bočno pomeranje prvi 10 m. moglo bi se pri tom ili odmah izvesti na daljinu, koja bi dala mesta za veći broj sledećih traka, koji bi se isto tako odmah primakle prvoj toliko, da one ostanu najzad na malim razdaljinama jedna od druge, ili je ipak dovoljno da se samo prva traka bočno pomeri za jedno kratko ostojanje i ista onda pomera sve dalje sa sledećim trakama. Ovo bočno pomeranje prevučenih traka može biti paralelno njihovoj površini, vodoravno na jednu ili drugu stranu ili biti u vezi sa podizanjem u vis, da bi se držao redni prostor sloboden. Pošto ove trake vise jedna od druge u srazmerno malim razmacima, to nije potreban suviše veliki prostor, da bi se tim nečinom sprovoda, normalna dnevna proizvodnja smanila. Pri tome može

se tako postupati da se jednog dana sve trake iznesu na jednu stranu i tamo ostave da vise radi sušenja idućeg dana, za vreme koga se izradjene trake nose na drugu stranu.

Konstruktivno se može postrojenje, koje služi za izvodjenje ovde principijelno opisanog postupka, graditi na razne načine i to ne samo tako, da se nameštanje oslonca u odgovarajućim razmacima za vreme proizvodnje i bočna pomeranja proizvedenih parčadi vrši rukom, već i tako, da ovi radovi delom ili sasvim automatski idu, što se može postići upravnim mehanizmom, podesnim za to na razne načine. Pre svega mogla bi se raspodela stezalica, koje treba da se postavljaju prema dužini izašle trake u neku ruku prilagodno i ravnomerno načinili time, što se vezuju organi za nošenje ovih stezalica, kancima, žicama ili lancima ili utvrđuju na ravna ostojanja, za takve elastične organe, tako da se ove stezalice postave prethodno prve i potpuno nameštene, mogu ulvrditi za traku. Bočno pomeranje prevučnih traka može se vršiti ili pomeranjem vodeće pruge, na kojoj leže stezalice, ili se pak stezalice mogu preneti sa duž izdužene trake tekuće pruge na vertikalno njoj rasporedjena, medusobno paralelna vodila, što bi se na pr. moglo izvesti lancima.

Ovaj način nanošenja obloge na impregniranu krovnu hartiju, pri čem se ova sa ivicama u vis provede kroz sanduk za premazivanje, mogao bi se, razume se i izvoditi i sa drugim tečnim masama sem gore opisanih.

Patentni zahtevi:

1. Pomezna ili prevučena masa, koja se na vazduhu suši, naznačena time, što se sastoji iz jedne vodene dobro izmešane smeše iz asfalta, masnih smola, petroleumskih osta-taka ili tome slično, sa sitno samlevenim mineralnim materijama za punjenje kao što je škriljac, ilovača ili tome slično, ili iz boja, u danom slučaju sa primesom od ulja, pri čemu materije ispune mogu sa, u danom slučaju, domešanim bojama iznositi 70 težinskih delova.

2. Masa po zahtevu 1, naznačena time, što ona sadrži i smole ili masti proizvoljne vrste ili obe u jednoj količini, koja je udešena dodatkom boja stepenu otvorenog bojenja.

3. Postupak za izradu mase po zahtevu 1 ili 2, naznačen time, što se iza materijala ispune mešanjem sa vodom načini kaša i zagreva i ovoj kaši dodaje tečni vreli asfalt ili tome slično, i u njoj ravnomerne dele, našta se po potrebi dodaje voda za razredjivanje.

4. Postupak za izradu mase po zahtevu 1 ili 2, naznačen time, što se materije ispune prvo impregniraju potpuno ili nepotpuno sa relim asfaltom ili tome slično i onda topla

peru vodom, pri čem se kod nepotpunog prethodnog impregniranja materije ispune po pranju mogu dodati dalje količine asfalta ili tome slično.

5. Postupak za prevlačenje krovne har-
tije tečnom masti, po zahtevu 1 ili 2, nazna-
čen time, što se papirna traka sa ivicama u
vis provlači kroz masu i iza suda sa masom
izdužena vuče sve dalje, dok ne postigne du-
žinu, koja odgovara pojedinim slučajevima,

pri čemu njenu gornju ivjcu hvataju slezalice, koje sprečavaju izvijanje na oslojanjima i koje su u pravcu kretanja vodjene, na šta se masom obložena papirna traka preseca u željenoj dužini i odvlači paralelno sebi na stranu, koji se proces ponavlja sa sledećim parčadima a traka koje se oblepljuju, tako da najzad izvestan broj takvih odeljaka visi na srazmerno malom prostoru u malim razmacima jedan od drugog.

